

felhívjuk, hogy a

ink

lak oca 15, 14,
int új borzinkat.

berg, Arad

árak

- 680.—
- 960.—
- 340.—
- 480.—
- 260.—
- 480.—
- 252.—
- 16.—
- 16.—
- 4.—
- 3.—

CLUJ

ron

- 80 lej helyett 150
- 00 " " 125
- 00 " " 50
- 25 " " 150
- 50 " " 270
- 00 " " 130
- 50 " " 125
- 50 " " 75
- 20 " " 60
- 00 " " 110
- 50 " " 75
- 50 " " 125
- 00 " " 50
- 25 " " 60

etenként 30 lej he-
— Dr. Durian :
— Die Prager Ha-
gada. — Die Am-
kind v. Trimberg :
Klange. — Das
— Holbein: Bilder
— III. — Gorelik :
— Schalom Asch. —
iedeberger: Lesser
all. — Marzynski:
: Der Tischdank.

ában
költség külön.
elést is feladni.

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda:

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
9-77

Zs. N. Sz. — — — 2-28

Egyes szám ára pályá-
udvaron és vidéken 5 lej
Bukarestben is 5 lej

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
Egész évre — — 1150
Félévre — — — 600
Negyedévre — — 320
Egy hónapra — — 110

*
Csehszlovákiában
Egy hónapra Ck 40.—
Egyes szám — — 3.—

1927 március 28 Hétfő

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 71 szám

5687 Véadar 24

Ament ezredes missziója

A kormány hivatalos távirati irodája, a Rador-ügynökség ma a következő jelentést adta ki:

„Ament amerikai ezredes, a Hoover-misszió volt vezetője, aki a háború után a Romániát élelmező bizottság feje volt, Bukarestbe érkezett. Ament kijelentette az „Universulnak“, hogy meglátogatta Besarabiát és Bukovinát és meggyőződött, hogy az antisemita atrocitásokról szóló hírek alaptalanok, sőt a zsidók, akikkel beszélt, hangsúlyozták, hogy a román hatóságok igazságosan bánnak velük. Az egyetlen kivétel volt Zierelsohn kisenevi rabbi, aki négy szemközti beszélgetésre kérte fel, de visszautasította. A diákok közötti incidensekről is tud, de ezek alaptalanok. Az amerikai lapokat megfelelően informálni fogja.“

Ament ezredesnek, — akinek csernovitzi zsidó ankétjáról egyik legutóbbi számunkban részletesen beszámoltunk — romániai látogatásáról a csernovitzi „Ostjüdische Zeitung“ az alábbi igen érdekes és figyelemreméltó cikket írta:

A külföld különös hírszerzőket küld Romániába és még különösebb, hogy a hivatalos körök, amelyek egyébként a külföldnek az ország belügyeibe való beavatkozásával szemben a legteljesebb mértékben tartózkodók, ezeket a hírszerzőket hivatalosan fogadják és számukra direkt, vagy indirekt úton felvilágosításokat nyújtanak, hogy ezek a delegátusok kormányukat informálhassák. Itt egy ellentmondás van. Vagy ellene van a kormány annak, hogy országában nyomonosan és akkor a kéretlen vendégeknek mutassanak ajtót, vagy pedig biztos a dolgában és az az érzése, hogy minden rendben menni utjukon, hogy szívük vágya szerint kérdezősködhessenek, hogy így tiszta képet nyerjenek az országról és az emberekről.

De milyen sulya lehet a külföld előtt olyan vizsgálatnak, amelyet a kormány képviselőjének és az államrendőrség főnökének jelenlétében tjtene meg? A megkérdezett személyek nem emberek, hanem augsyalok vagy ördögök kell legyenek ahhoz, hogy a magasállású személyiségek előtt valamit mondjanak, ami ezeknek nem lehetne inyére és a hírszerző ur olyan buta kell legyen, mint az éjszaka, ha az ilyen kijelentésekre valamit is ad. Az egész ügy nem őszinte és méltatlan az összes résztvevőkhöz, méltatlan ahhoz az államhoz, mely a hírszerzőt küldi és méltatlan a kormányhoz, amely részt vesz ebben a játékban.

Nem mindenki Zierelsohn rabbi, aki a delegátusnak kereken kimondja, hogy ebben a formában nem szoktak nyomozni. A legtöbb ember gyenge és félnék és a hatalmasok szájaize szerint beszél. A mi izlésünk szerint a hírszerzőktől minden felvilágosítást meg kellene tagadni. Egy okos kormány udvariasan és határozottan kikérné magának a hírszerzést és az állampolgáraitól megkövetelné, hogy minden felvilágosítást megtagadjanak. De egy delegátust diadalmenetben végigvezetni az országban, tisztelgésekkel elhalmozni és egy néhány megfélemlített állampolgárt elébe vezetni, hogy ezek elmondják, hogy itt minden rendben van, ez inkonzekvens dolog és teljesen méltatlan.

Megkérdéznek például egy zsidót, milyen itt a zsidóság helyzete. Mit kell és mit helyes a megkérdézettnek ilyen esetben cselekednie? Megtagadni a feleletet és a felelet megtagadása az egyetlen dolog, amelyet egy okos és önmagát becsülő kormány helyeselhet. Természetes, hogy vannak emberek, akiknek kötelességük beszélni és ezek az emberek a zsidó parlamenti tagok. De nem a külföld delegátusai előtt kell nekik

beszélniök és felelniök, hanem ök azok, akik beszédet és a feleletet kell kérjenek: a felelős miniszterektől.

Ezt pedig jórésben megtették már külön-

böző formában a mi parlamenti képviselőink részben a kamarában és a szenátusban, részben intervenciók formájában a kompetens minisztériumokban.

A lakók a királytól kérik a lakbérleti törvény meghosszabbítását

A mai minisztertanácson a tisztviselőfizetések egységesítéséről tárgyalnak

(Bucuresti-Bukarest, március 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délben minisztertanács volt, amelyen elhatározták, hogy a lakbérleti törvényjavaslatot ma délután a szenátus elé terjesztik. A kormány foglalkozott azután a tisztviselői fizetések egységesítéséről szóló törvényjavaslattal Manoilescu államtitkár referátuma alapján, aki szükségesnek tartja, hogy kivétel nélkül valamennyi napidijast elbocsássanak. Petrovici közoktatásügyi miniszter a tanítók és tanárok

fizetésének javítását kívánja. A minisztertanács azután elhatározta, hogy a tisztviselők, akik igen keveset dolgoznak, ezután naponként 7 órát lesznek kötelesek hivatalaikban munkával tölteni.

A minisztertanácson ezután szóba került, hogy a fővárosi lakók szövetsége nagygyűlést tartott a Dáciában, ahonnan táviratot intéztek a királyhoz, kérve a jelenlegi törvény 1 évre való meghosszabbítását és a Cudalbu-féle törvényjavaslat elvetését.

Lepadatu állítólag kibékült Manoilescuval

Ki lesz az új pénzügyminiszter? Sürgősen befejezik az olasz-román kereskedelmi tárgyalásokat. Angol pénzberek érkeztek Bukaresztbe kölcsönajánlatot tenni

(Bucuresti-Bukarest, március 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Amikor a miniszterelnök formailag átvette a pénzügyi tárcát, mindenki tudta, hogy ez csak átmeneti jellegű lehet és csak azért történt, mert Averescu nem akarta magát Lepadatu ellen exponálni azzal, hogy utódjává Manoilescu államtitkárt nevezi ki. A mai lapok egyrésze azután olyan híreket közölnek, bár ezek a jelentések még megerősítésre szorulnak, hogy a pénzügyi tárca körül sokkal érdekesebb események várhatók, mint ahogy a jelek szerint gondolni lehetett volna. Míg egyfelől a „Lupta“ azt írja, hogy

a miniszterelnök Garoflid földmívelésügyi miniszternek ajánlotta fel a pénzügyi tárcát,

addig a „Cuvantul“ szerint Lepadatu tegnap a miniszterelnöknek felajánlotta teljes támogatását. A lap hangsúlyozza, hogy a volt pénzügyminiszter igen koncilíáns magatartást tanusít, sőt nincs kizárva, hogy most belép a néppártba.

Az „Aurora“ szerint Lepadatu Manoilescuval is kibékült és politikai körökben már arról beszélnek, hogy

újából kinevezik pénzügyminiszternek.

Mindezek a hírek természetesen megerősítésre szorulnak, de annyi bizonyos, hogy a pénzügyi tárca körül csak most kezdődik az igazi meglepetés.

Egyelőre természetesen minden marad a régiben, illetve ahogy Lepadatu lemondása után történt. Az „Argus“ szerint Manoilescu annyira el van foglalva a pénzügyi tárca ügyeinek vezetésével, hogy

nem utazik vissza Rómába

és a román-olasz kereskedelmi tárgyalásokat nem fogja befejezni.

A tárgyalások siettetése érdekében a kormány gazdasági bizottsága ma folytatta a vámtarifa kidolgozását. A munkálatokat az olasz-román tárgyalások befejezése végett is sürgetik.

Manoilescu pénzügyi államtitkár egyébként tegnap a pénzügyminiszteriumban háromórás tanácskozási folytatott Titulescu londoni román követével. Tegnap ugyanis egy

angol pénzesoport megbízottjai érkeztek Bukaresztbe

és érintkezésbe léptek Averescu miniszterelnökkel és Manoilescu államtitkárral, aki az új kölcsönajánlat ügyében kért bizonyos relációkat Titulescutól. Az angol pénzesoport kiküldöttjei

Kedden este 8 órakor a Magyar Színházban

a jelenkor egyik legünne-
peltebb zongora-titánjának

SIROTA LEONAK egyetlen hangve-senye.

MŰSOR:

1. Scarlatti—Tausig: Pastorale et capriccio.
2. Beethoven: Sonata op. 27. No. 2. (Mondschein.)
Adagio sostenuto.
Allegretto.
Presto agitato.
3. Chopin: Etüden—cis moll op. 25.
ges dur op. 10.
Valse as dur.
Polonaise as dur.

Szünet

4. Debussy: a) Reflets dans l'eau.
b) Prelude. (Cake-Walk).
5. Prokofiew: Gavotte.
6. Smetana: Polka.
7. Liszt: a) Sonette—Petrarca (No 104.)
b) Don Juan.

HUSZADIKSZÁZAD

A SZÁZAD TÜRELMETLEN. Rendbe akarja hozni mindenáron a világot. Nyugtalan szeme mindenfele tekint. Gépre száll. Kutatja az ismeretlen földrészeket. Új kincseket és birodalmakat keres. Kívül-belül egy új tökéletesedést akar. Kutatása tárgyává tesz mindent. Tudománnyá szervezi a bizonytalan ismeretet. A jószándékok kertjében kertész...

Föggondja természetesen az ember, illetve a társadalom. S ezen a téren óriási léptekkel halad. Minden tekintetben. De különösen elméleti téren. Egyik újabb eredménye például az ugynevezett bioszociológia. A társadalomtudományak az ugynevezett élettudományi alapon való tanulmányozása. A szempont új s az eredmények nemkevébé...

Az új tudomány abból a gondolatból indul ki, hogy a társadalom nem az egyének pusztá összeadása révén keletkezik, hanem a társadalom adott életégység, melyben az egyén sohasem szerepel önálló mennyiségként. Így azután mint ilyen, egy élettudományi egység, mely csak a maga sajátos szempontjai és módszerei szerint tanulmányozható. Így tehát, aki társadalomtudományi problémák megoldására törekszik, annak nem a múlt adott elméletei alapján kell elmélkednie, hanem a természetben található növényi és állati, illetve emberi társulásokot vizsgálania. Biológia és szociológia a legszorosabban és együtt alkalmazandók s az így kibontakozó tudomány a modern bioszociológia.

***

EGY HOLLAND IRODALOMTÖRTÉNÉSZ tiszta és világos elméleti alapvetéssel okolja meg, hogy a mai hírlapírásban előforduló cikkek formái, a reklámszöveg, stb., — általában mindazok az írásművészet által valaminő kifejezésbe rögzített s gyakorlati célok szolgálatába állított írásművek, melyek az élet technikai jellege miatt oly elterjedtek, szintén életképes irodalmi formák, melyeknek ugyanúgy megvan a maguk belső művészi törvényszerűségeik, ugyanazon a fokon és mértékben, mint pl. a primitív kultúrák számos írásbeli megnyilvánulásának, mint a varázsmondások, a törvényformák, stb. S ebben a szempontban az a fontos, hogy ezek az apró-cseprő mindennapi formák, ugyanúgy, mint amazok a primitív kultúrában a későbbi nagy formákat előkészítik, illetve befolyásolják. A hírlapírás formái, a technikai élet szövegformái hatnak, illetve előkészítik az irodalmat. Belőlük egy új forma fog kifejedni...

... Nem mi, hanem az egyetemes élet termeli a formákat.

***

AM SOK A VIGASZTALAN sötét gondolat is, különösen a század technikai oldalától távol- eső intellektuális kultúrában. Az irodalmak mindenfele tele vannak nehéz próféciákkal és vigasztalan helyzetképekkel. Az, aki ma bölcsen összegez és jelenünkből következtet a jövőre, szinte kétségbeesetten beszél. Pl. így:

„Az újkori történelem világa racionalisztikus művelődésével, individualizmusával és humanizmusával, liberalizmusával és demokratizmusával, ragyogó nacionalista birodalmaival, imperialista politikájával, ijesztő ipari és tőkés gazdasági rendszerével, szédítő technikájával s mindazon külső nódításokkal és sikerekkel, melyeket korlátlan és hatástalan életszomjában felidézett istentelenségével és lélek nélkülségével... — mindez, az a régi, omló és reccogó világ, melyhez — a visszatérés jelszava — nem szabad, hogy megegyszer felhangozzék.”

Ezeket a sorokat az orosz Nikolaj Berdjajev könyvéből, az *Uj középkorból* vettük. Az a kultúra — folytatja Berdjajev — mely az európai világháború és forradalmak során darabjaira tört, minden ízében humanista jellegű volt, olyan, amilyen az antik görögség delelője s ahogy az antik humanista észkultúrát felváltotta a középkor a maga istennel és sátnal vivódó éjszakája, úgy váltja fel a mi szét-eső korunkat is egy új középkor éjszakája... Időnk ama jelenségei, melyeket a politikai történelem fascizmusának és kommunizmusnak nevez, — s melyeket Berdjajev hevesen visszautasít — már ez elkövetkező új középkor küszöbét jelentik, azt a korszakot, mely az újkori liberalizmusát és humanizmusát végül is eltiporja... A nagy harc kora jön... illetve

már benne vagyunk... Az isten és a sátnal küzdelme a földön... A messiás jövendőbe eső győzelem nagy vérzések árán isten országának megvalósulását fogja eredményezni...

Berdjajev gondolatmenete divatos gondolatkonstrukció. Új középkora abba sorba tartozik, melynek eddig legkimagaslóbb képződménye E. Spengler *Der Untergang des Abendlandes* című munkája: diagnózis és prófécia korunk hullámzó, szellemi téren ezer ellenmondásban

veszteglő kulturális kríziséről... S a lényegben köztük csupán annyi a különbség, hogy Berdjajev misztikusan orosz s ezenkívül számított is, emigráns, ki bolygó útjaiban alig láthatott jó Európában, csupa ellentéteket, fel-felfordulást, engesztelhetetlen embereket és pártokat, dühödt krízisét a vajudásnak...

... Egy napfényesebb valóság, napfényesebb gondolatokat is fog termelni az ezerezer század számára...

Stresemann harcias kijelentései a fegyverkezések ellen

„Nem lehetünk békebarátok, ha körülöttünk egyre fegyverkeznek”

(Berlin, március 27. Az *Uj Kelet* tudósítójától.) A Reichstag tegnap folytatta a külügyi tárcsa költségvetését. A különböző pártok vezetőinek beszédei után Stresemann külügyminiszter újabb nagy beszédet tartott. Azzal kezdte, hogy a kommunisták egyre szemérettel vetik, hogy Chamberlainnel és Mussolinivel egyetemben megegyezett Oroszország ellen.

— Nem érdekünk a Szovjetországhoz való viszonyunk miatt sem, hogy ilyen hamis állítások egyre megismétlődjenek. Németország nem követ el szerződészegést!

Genfből — mondotta a külügyminiszter — nem hoztunk kielégítő eredményeket, az igaz, de minden megoldás, ami Genfből jön, a dolgok természeténél fogva inkább kompromisszum, mint kész eredmény. Meg vagyok győződve

rőla, hogy azok a hatalmak fognak érvényesülni, akik Locarnoból nem egyszerű rajnai paktumot csinálnának, hanem Európa népeinek megértő együttműködését a német-francia megegyezés alapján.

— Ami pedig a leszerelési kérdést illeti, kijelenthetem, hogy Locarno tiszta örület lenne, ha mi békebarátoknak vallanók magunkat ugyanakkor, amidőn körülöttünk bajonettet halmoznak bajonetre. A Dawes-politikát szintén el nem lehet képzelni általános leszerelés nélkül.

A külföldnek szánt energikus beszéd után az összes pártok hozzájárultak a külügyi költségvetéshez. A kommunisták bizalmatlansági javaslatát elvetették.

Vége a dollármilliókkal kecsegtető Ziegler-legendának

A tizenhárommillió dollárörökséget már szétosztották

(Szabadka, március 26. Az *Uj Kelet* tudósítójától.) Néhány hónappal ezelőtt Erdélyt is bejárta a hír, hogy egy Ziegler nevű amerikai dollármilliomos örökösét keresik, akinek rokonsága állítólag Erdélyben, illetőleg a jugoszláviai Vajdaságban él. A felszólításra ugy Erdélyben, mint a Vajdaságban sokan jelentkeztek, akik igényt tartottak a nagy vagyonra és igyekeztek kimutatni az elhunyt dollármilliomossal való rokonságukat.

Az örökségért ádáz küzdelem indult meg különösen Jugoszláviában, ahol a belgrádi amerikai követség naponta tucatjával kapta az érdeklődő leveleket. A legtöbben pontos kimutatást kértek az örökség nagyságáról, az elhunyt családi körülményeiről, úgy, hogy az amerikai követség kénytelen volt a belgrádi lapokban közölni az érdekeltekkel, hogy a Ziegler-ügyben nem szolgálhat felvilágosítással, mert nem állnak rendelkezésére a kívánt adatok. A követség erősen kijózanító nyilatkozata némileg lecsillapította a sok Ziegler-örökösök izgatottságát és többheti szélcsend állott be a Ziegler-fronton.

Most azután a Ziegler-legendája végleg szétfoszott. Egyik jugoszláviai (szabadkai) magyar lap szerkesztője a napokban levelet kapott a zágrábi amerikai kivándorlási irodától, melyben a követező, végleg kiábrándító értesítés érkezett a Ziegler-hagyaték ügyében:

Alulírott kivándorlási iroda az Amerikában elhunyt Ziegler William öröksége ügyében eljárást folytatott. Az elhunyt ugyanis tizenhárommillió dollárt hagyott hátra és az óriási vagyonért rengeteg örökös jelentkezett. Nem akarnánk, ha az SHS királyságban élő Zieglerék és ezeknek hozzátartozói további hiábavaló költségekre verjék magukat és hogy ne keljen a hatóságunk újabb felesleges munkát adniok, tudomásukra adjuk valamennyi érdekeltnek, hogy az örökösödési eljárás befejezést nyert, miután Ziegler William egész vagyonát fiának, ifjabb Ziegler William newyorki lakosnak és néhány, a végrendeletben megnevezett örökösnek hagyta.

Az örökösödési eljárás aktáinak másolatai a kivándorlási irodánál (Zágráb, Kamenita 15) bárki által megtekinthetők és a másolataik ott beszerezhetők.

A kivándorlási iroda ezzel a felvilágosítással nagyon sok szegény embert ment meg újabb kiadásoktól. A vajdasági „Ziegler-örökösök” ugyanis legnagyobbbrészt szegény emberek, akik ugyszólván a szájuktól vonták el azokat az összegeket, amelyeket a szükséges iratok beszerzésére fordítottak. Ezeknek a szegény embereknek a szép tervek, a gyönyörű álmok most az örökösödési eljárás befejezésével szertefoszlottak és a sokmillió amerikai vagyonból nem jutott más számukra, csak sok izgalom és egy kesernyész emlék. Hasonlóképen az Erdélyben élő „Ziegler-örökösök” számára sem.

Rituális

konyha a

NERVA

szanatóriumban.

Gőz- és kádtürdő mindenki számára.

Férfiaknak reggel 5—10-ig és d. u. 1/26—8-ig. — Nőknek d. e. 10—1-ig.

Tel. 600. d. u. 2—5-ig. Tel. 600

Cluj, Str. Regală (Majális-u.) 12-a.

Nem jobb és né. Az ilyesmin S ez dicsőre meg kicsinylés is egyes, akkor tudju pedig vigjáték. nál, de jobb, m Márka, de nem szellemes. Egész Nevettet, de kib szikrázás, de nem lapos. Köztudat. Senkise becsüli. hető le. Van. Ip a rendeltetésének (Mindannyian kö

...Ami sin semmi, ami ner az eszébe. Sét o jául, ami már m Hogy így-ugy pl mi nőtlen ember Némelyikünk a világnézetet csin lát. N. N. Nem akit mégis felesé és viselkedés és sen gyakori. Ezt Majd minden fér a téma kitéző Ami a mesterség

Igaza van. Az érthető a benne lábbal férjhez aka a nagynéni is, ak Ez így van kére urak és hölgyek téren. A darabba De a nézőkről va ezért tetszik. Ah felszínen tartja, Mindenhova bein igen szegényli m Mért ne mulassu már nem kell go foglalkoztat vala is magyarázza, ho kozni. Fél a gond izma mozog... I

Viszont Szen nem megy a szon lán nem erőlköd csapja. Valószínű képességek! Minek s ez megold r a nézőtéri közöns alakulat: elfogad

A Szenes-féle 80 százalékig a k darab akkor készü fogadja. 20 százal vetni akarunk. Ne jen Szenes Béla!

Morálja konstr darab szereplői: K Katinka bárónő. Kiskorában az asz szivta mellre Hero

Az előadás mi Neményi Lili, aki mindenképp érvény nagynéni alakját. hidy Adrienne am fiak élén tegnap Kemény hiven szo A harmadik felvon A darabnak sikere

Tavaszi

Nem nősilók

Szenes Béla vígjátéka a Magyar Színházban

1

Nem jobb és nem rosszabb a többi Szenesnél. Az ilyesminek ugyanis ez a neve. Szenes! S ez dicséret megkülönböztetés és fölényes lekicsinylés is egyszerre. Ha azt mondják: Szenes, akkor tudjuk, hogy az egy darab, mégpedig vígjáték. Mint ilyen, rosszabb a Molnárnál, de jobb, mint a busfekete Szenes! — Márka, de nem egyéni. Mulatságos, de nem szellemes. Egész este figyeltet, de nem köt le. Nevettet, de kibírod. Vicce és dialógusa nem szikrázó, de nem is unalmas, hanem ragyogóan lapos. Köztudat-eleven és köztudat-humoros. Senkise becsüli. De lelkiismerettel nem is nézhető le. Van. Iparicikk. Mégpedig jó. Megfelel a rendeltetésének. Érti az emberek titkát. (Mindannyian könnyen nevetünk!)

2

... Amit csinál, az tipikus. Nem jut eszébe semmi, ami nem jutott volna másvalakinek az eszébe. Sőt olyasmit választ a darab témájánál, ami már mindenkinek az eszébe jutott. Hogy így-ugy pl. — mint tegnap este is — mi nőtlen emberek tiltakozunk a házasság ellen. Némelyikünk a nősilótlástól való ellenszenvből világnézetet csinál. A gomblikába tűz egy táblát. N. N. Nem nősilók. Am jön egy kis lány, akit mégis feleségül veszünk. Ez a felfogás és viselkedés és sors a férfiak közt meglehetősen gyakori. Ezt a típust mindenki ismeri. Majd minden férfivel ez történik. Ezért azután a téma kitérő is. Szenes látja. És megírja. Ami a mesterséget, illeti egész jól...

3

Igaz van. Az ilyen téma közérthető. Közérthető a benne szereplő anya is, aki kézzel-lábbal férjhez akarja adni a lányát. Közérthető a nagynéni is, aki nem modern, hanem emberi. Ez így van kérem az életben is. Szóbanforgó urak és hölgyek és kisasszonyok ülnek a nézőtérén. A darabban ugyan nem történik semmi. De a nézőkről van szó. Ezért jó a darab, illetve ezért tetszik. Ahogy a szerző az eredeti témát felszínen tartja, nagyon ügyes. Seholy fásasz. Mindenhova beír valamit a noteszből. Nem igen szégyenli magát. Még a régi vicceket is. Mért ne mulassunk? A színház után milderre már nem kell gondolni. A fő az, hogy most foglalkoztat valaki. Az ilyen darab sikerét az is magyarázza, hogy az ember nem szeret unatkozni. Fél a gondolatától. Szereti, ha a rekeszizma mozog... Még ha erőltetetten is.

4

Viszont Szenes Béla egy kis erőlködésért nem megy a szomszédba. Vagy pedig egyáltalán nem erőlködik. Alproblémáit álmielőbbé csapja. Valószínűség? Drámai logika? — Nagyképűség! Minek az? Van a commerc-készesség s ez megold mindent. Szenes tudja, hogy a nézőtéri közönség egy sajátos szociológiai alakulat: elfogad mindent...

A Szenes-féle darabok, ha jók, ha rosszak, 80 százalékgig a közönség művei. A Szenes-féle darab akkor készül el, amikor a közönség elfogadja. 20 százalékgig viszont sajtópapír. Mi nevetni akarunk. Neki pedig szerencséje van. Eljen Szenes Béla!

5

Morálja konstruktív. Tendenciája nemes. A darab szereplői: Kalotayné, Andrászkó, Csáthy, Katinka báróné. A szerző tehát asszimiláns. Kiskorában az asztal körül kergették, ha nem szivta mellre Herczeg Ferenc légkörét...

6

Az előadás mindenképp jó volt. Különösen Neményi Lili, akiért rajongani kell. Poór Lili mindenképp érvényre juttatta a józan és előkelő nagynéni alakját. Kőszegi Margit és Székelyhidy Adrienne ambicionáltak szerepüket. A férfiak élén tegnap Hoykó járt. Mihályffy és Kemény híven szolgálták Szenes kitalálásait... A harmadik felvonásban sokan lógtak ide-oda. A darabnak sikere volt. Gaál Gábor.

Zürichben a lej 340-re emelkedett

(Cluj-Kolozsvár, március 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzetközi pénzügyi piacnak tegnap óta ismét jelentős eseménye van. Románia pénzügyisége, a lej tegnap váratlanul az előző napi 316 szantimes jegyzésről 336 szantimra emelkedett, míg a mai zürichi zárlatban a lej árfolyama elérte a 340-es jegyzést. A lej rapid emelkedése váratlanul érte nemcsak a külföldi, de a belföldi pénzügyi piacot is, annál is inkább, mert az utóbbi hetek alatt 310-es árfolyam körül már stabilizáltnak látszott. Néhány héttel ezelőtt a lej árfolyama egyízben már elérte a 335-ös zürichi árfolyamot, de aztán fokozatosan ismét lemorzsolódott. A zürichi lej-emelkedést kivétel nélkül az összes külföldi tőzsdék eszkömpálták, ugyszintén a belföldi piac is, ahol a devizák árai a zürichi jegyzésnek megfelelően csökkentek.

Anglia új választásokkal akarja eldönteni, hogy beavatkozzon-e fegyveresen a kínai eseményekbe

A kantoniak elfoglalták Csekiangot is. A csehszlovák kommunisták üdvözlik a kínai győzelmeket. Tovább folyik az idegenek gyilkolása Nankingban

(London, március 26. Tegnap számunkban már részletesen beszámoltunk azokról a nagyarányú vérengzésekről, amelyeket a Nankingba bevonuló kantoni csapatok az idegen lakosság, különösképpen pedig az angolok és amerikaiak között vittek véghez. Ujabb távirati jelentések ezeknek a borzalmas kegyetlenségeknek további fejleményeiről számolnak be. A kantoni csapatok Nankingban száznál több amerikai és angol polgárt öltek meg. A harcok közben az amerikai és angol csatahajók legénységéből eddig huszonheten estek el, még pedig tizenkét angol és tizenöt amerikai.

Az amerikai és angol csapatok egyelőre azzal védekeznek, hogy Nankingot erős tűz alatt tartják. A további vérengzések elkerülése végett a kantoniak főparancsnoka, Csang-Kaj-Sek tábornok — hír szerint — felszólította az amerikai és angol hadihajók parancsnokságát, hogy

szüntesse be Nanking bombázását, mert a fegyverszünet érdekében hajlandó tárgyalásba bocsátkozni az idegen haderők parancsnokságával.

Sanghaj, március 26. Sanghajban több rendőrállomás körül heves harcok zajlanak le még most is. A városparancsnok katonái és a kommunista munkásság között fegyveres összecsapásra került a sor amiatt, hogy a kommunista munkásság nem hajlandó beszovalgatni fegyvereit. Éppen ezért a koncessziós területen lakó lakosság erősen tart a kommunista munkásságtól.

A Pekingben megjelenő „Information“ című

Amerika kereszties-hadjáratot hirdet Kina ellen

Newyork, március 26. Coolidge elnök tegnap hosszú tanácskozást folytatott Kellogg külügyi államtitkárral a kínai eseményekkel kapcsolatban. A tanácskozás után hivatalos közleményben értesítették William tengernagyot, hogy teljesen szabadkezett engedjen neki cselekedeteiben. William tengernagy tegnap értesítést küldött Washingtonba, amelyben jelentette, hogy tegnap egy brit cirkálóról és két amerikai naszádról csapatokat tettek partra Nankingban, hogy a petróleumtelepekre menekült 45 amerikai asszonyt, 20 gyermeket és 90 férfit megszabadítsák a biztos haláltól. A mentést az angol hadihajók zárótüze segítette elő, amely visszatartotta a kantoniak előnyomulását.

A kantoniak a japán is fokozottan meggyilkolták. Ujabb jelentések szerint

a kantoniak elfoglalták Csekiang városát is, amely Nankingtól északkeletre, mintegy negyvenöt mérföldre fekszik.

Hough angol tengernagy táviratot küldött Londonba, melyben jelenti, hogy a misszionáriusok házáat és a teológiai szemináriumot. Az amerikai metódista misszió vezetője 58 amerikai állampolgárral együtt eltűnt.

Washington, március 26. A Washingtonba érkező hírek szerint a kantoniak győzelmes előnyomulása s egyre inkább bosszuhadjáratát fejlődő előretörése arra kényszeríti Japánt is, hogy 12 ezer főnyi japán katonaságot küldjön Kínába.

Londonban a kantoniak mindent elsöpréssel fenyegető előnyomulása az angol kormányt valószínűleg kétségbeejtik.

lap szerint a megvert északi csapatok, Nanking kiürítése után, Peng-su városa körül gyülekeztek össze ellenállásra.

Sanghaj, március 26. Az amerikai és angol hadihajók még most is állandóan tűz alatt tartják Nankingot. A londoni „Daily Telegraph“ szerint a Nanking körül koncentrált kantoni csapatok harci csendje viharelőtti csendhez hasonlít. Kétséget nem szenved, hogy

a Nankingban lakó angolokat minden oldalról halálos ellenségek veszik körül.

Ennek ellenére a Reuter-ügynökség azt az értesülést lanszirozza, hogy Csang-Kaj-Sek tábornok hajlandóan nyilatkozott a nankingi véres incidensek barátságos elintézésére. Hír szerint, személyesen Nankingba jön és személyesen fogja felelősségre vonni a véres incidens előidézőit.

A Reuter-ügynökség fenti értesülésével szemben a legutóbbi táviratok azt a hírt hozzák, hogy

a Nankingba behatolt kantoniak az összes külföldiek házaikat felgyújtották,

sorra fosztogatják a konzulátusokat, egy francia lelkészt megöltek és a külföldi asszonyokkal szemben erőszakot követnek el. Egyes távirati jelentések szerint az utolsó órákban a helyzet valamennyire javult. Az angol és amerikai hajók beszüntették a város bombázását, aminek az az oka, hogy egész Nanking területéről megkezdődött az idegen lakosság evakuálása.

Egymásután tartják az izgalmas minisztertanácsokat.

Az angol kormány kétségbeejtő helyzetében arra gondol, hogy ha Nankingban a véres események tovább folytatódnak, feloszlatja a parlamentet és a népre bizza a döntést a fegyveres beavatkozás kérdésében.

Washington, március 26. Az Unióban az izgalom szintén egyre fokozódik a kínai események miatt. Kormánykörökből kiinduló inicitívára kereszties-hadjáratot hirdetnek Kina ellen. Az amerikai városok kínai negyedeiben állandó összecsapások folynak a fehér és a sárga lakosság között.

A kormány kijelentette, hogy az összes Amerikába bevándorolt kínaiakat deportálni fogja, ha nem szűnik meg Kínában az amerikaiak és angolok legyilkolása.

Prága, március 26. A csehországi kommunisták tegnap megtartott negyedik nagygyűlésükön határozati javaslatot fogadtak el, amelyben rokonszenvüket nyilvánítják a kínai forradalommal szemben és üdvözlésüket tolmácsolják a diadalmas kantoni csapatoknak.

— Az adventisták visszatérnek a gr-keleti vallásra. Bukarestből jelentik: A moldvai metropolitához érkezett jelentések szerint számos adventista visszatért az orthodox vallásra. A metropolita elrendelte, hogy még erőteljesebb propagandát fejtsenek ki a szekták ellen.

Tavaszi ruhák olcsó festése, tisztítása megkezdődött CLNK-nél, Cluj

tései

„teznek“

fognak érvényes-egyszerű rajnai Európa úpeinek met-francia meg-

kérdést illeti, iszta örület lenne, lanók magunkat ttünk bajonettet ves-politikát szin-italános leszere-

kus beszéd után a külügyi költ-bizalmatlansági

teió

az Amerikában ége ügyében el-ranis tizenhárom-óriási vagyonért Nem akarnánk, leglerék és ezek-aváló költségekbe elljen a hatóság-dniok, tudomá-éltnek, hogy az nyert, miután fiának, ifjabb smak és néhány, rökösack hagyta. nak másolatai a Kamenita 15) a másolataik ott

a felvilágosítással ment meg újabb Ziegler-örökösök-ny emberek, akik el szoktak az éges iratok be-a szegény embe-örü álmok most vel szertefoszló-vagyonból nem igalom és egy n az Erdélyben sem.

konyha a

VA

számára. es d. u. 10-1-ig, Tel. 600 u.) 12-a.

Klofac fiát véresre verték a berlini kampóskeresztesek

(Berlin, március 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az utóbbi napok kommunista kilengései, amelyek tegnap véres összeütközésre vezettek a rendőrség és a kommunisták között, mint azt a vizsgálat megállapította, tervszerű provokáció következtében támadtak. A berlini rendőrigazgatóság ma intézkedéseket tett, hogy a hasonló incidenseket megakadályozza. A rendőrigazgatóság közlése szerint számos rendőrtisztviselőt részint ködöbásokkal, részint botütésekkel megsebesítettek.

Több rendőr fegyverét használta és így hat tüntető megsebesült. Az összes sebesültek számát nem lehetett megállapítani, mert a sebesültek nagyrésze elfutott. A sebesültek között számos olyan ember is van, akik nem is vettek részt a kommunisták tüntetésén. Ezzel kapcsolatban a berlini lapok megemlítik, hogy a vasárnapi kampóskeresztes kilengések diplomáciai akcióra vezettek Csehszlovákia és Németország között. A berlini csehszlovák követ panaszt

emelt a külügyi hivatalban, hogy vasárnap két csehszlovák állampolgárt bántalmaztak és kiraboltak az utcai verekedéseknél. Az egyik egy Párisban lakó csehszlovák, aki átutazás közben tartózkodott Berlinben. A Vilmos császár emléktemplom előtt találkozott Klofac mérnökkel, a csehszlovák senátus elnök fiával.

Mint hogy mindketten Oxfordban tanultak, angolul beszélgettek egymással. Néhány kampóskeresztes fiatalembernek sértette a fülét az angol nyelv, körülfogták a két fiatalembert, földreperítették és ütlegelni kezdték őket. Eközben a párisi csehszlovák fiatalembernek ellopották a kabátját, pénztárcáját, csekkönyvét és összes igazoló okmányait. Mindkét fiatalembert a mentők szállították el. A külügyminisztérium mélyszégyenülését fejezte ki az incidens fölött és azonnal elrendelte a legerélyesebb nyomozást. A tetteseknek mindaddig nincsen nyoma.

Mint Hamlet szelleme surranunk át a világtörténelem arénáján

Weizmann nagy beszéde a bostoni kongresszuson

Dr. Chaim Weizmann, a Cionista Világszervezet elnöke a napokban lezajlott amerikai zsidó kongresszuson tartotta az itt következő beszédet:

Csodálatos jelenség: mint egyének, vagy szűkebb csoportok meghatározott vonatkozásban élünk befogadó államainkkal. Állampolgárok, sőt jó állampolgárok vagyunk. Együtt építünk és együtt harcolunk az uralkodó népekkel.

Es mégis: mint összesség úgy surranunk által a világtörténelem arénáján, mint Hamlet szelleme: félreértve sokszor saját magunk által is, de mindig és minden körülmények között a többiek által.

Egyes zsidóknak és egyes zsidó csoportoknak, mindenütt van otthonuk, van hazájuk. De mint nép, mint összesség, hazátlanok vagyunk. Egyes zsidók és egyes zsidó csoportok, akár Lengyelországban, akár Németországban, akár Amerikában éljenek, meghatározott vonatkozásban élnek azokhoz az államokhoz, amelyekben tartózkodnak. Ezek részére nem probléma az állampolgárság kérdése, vagy amint azt meglehetősen triválissal mondani szokták, a jó állampolgárság kérdése. Az én felfogásom szerint állampolgár egyet jelent a jó állampolgárral. Nem akarom az Önök idejét igénybe venni azzal, hogy a látható és láthatatlan hatalmakkal szemben itt kijelentsem és bizonyítsam, hogy mi zsidók jó állampolgárok vagyunk. Állampolgárok vagyunk mi, nemcsak Amerikában, hanem mindenütt, ahol zsidók élnek. Amerikában könnyű dolog a zsidónak állampolgárnak lenni. Állampolgárok vagyunk mi Lengyelországban is és azok a lengyel polgárok, akik megkísérik a zsidó probléma megoldását, nagy szolgálatot tesznek ezen ország békéjének, harmóniájának és becsületének. A világháborúban mi zsidók bőségesen ontottuk a vérünket. Hatszázezer zsidó katonát állítottunk az orosz hadsereg részére és a világtörténelem egyik legnagyobb tragédiája az, hogy ez a hatszázezer zsidó most hiába kérdezi, hogy vajon miért küzdött és vérzett. Pedig — ha mindjárt nem is akarom azt mondani, hogy jobban, — de semmiesetre sem küzdöttek rosszabban, mint a kaukázusi és más frontok hadseregei.

Palesztina az egyetlen zsidó bázis

Ez a helyzet abból keletkezett, hogy mi, mint csoport, mint egy nagy civilizáció megalkotói nélkülözünk azt a támaszpontot, amelyen az ilyen civilizációnak szükségszerűen nyugodnia kell. Minthogy ez a kongresszus csak úgy, mint minden más zsidó kongresszus is látni akarja

a tényeket úgy, ahogyan vannak és nem kísérel meg elhomályosítani a realitásokat, ennek következtében minden határozatában természetesen helyet fog adni annak a döntő igének, amely végső analízisében annyit jelent, hogy a zsidó nép nagy energiáinak mindenütt Palesztina felépítésével kell szervesen egybefűzve lennie. Távoll ál tőlem az a törekvés, hogy akár ezt, akár más gyűlekezetet cionista gyűlekezetté változtassak át. Telve vagyok már a cionista rendezvényekkel, de azt hiszem, hogy a nagy zsidó probléma megoldására való tervek követselésében egyetlen végső következtetésre kell jutnunk: ha jelenlegi egzisztenciánkat tovább folytatjuk, akkor ki kell tennünk magunkat annak az elmaradhatatlan következménynek, hogy továbbra is fel fognak merülni ellenünk azok a bizonyos jólismert félreértések.

Amikor jön a krízis

Ezek a félreértések mindig a nyugtalanságok napjaiban bukkannak fel. Mindaddig, amíg minden jól megy, mindaddig, amíg nincsenek krízisek és megrázkódtatások a világban, mindaddig, elviselhető nyugodt életet élünk. Itt-ott egy-egy pogromot már úgy veszünk, mint valami természetes hétköznapi dolgot. Nem maga a pogrom az, ami a legrettenetesebb, hanem mindaz, ami a pogromhoz vezet: a testnek és léleknek néma szorongása az állandó lelki nyomás. Amikor kitör és végre pogromba váltódik, akkor már sokszor szinte megváltás-szerűen hat a mindennapi rettegéshez viszonyítva. De ha nyugtalanság hulláma végig a világon, — legyen az akár háború, akár forradalom, akár valamely súlyos gazdasági krízis — akkor a mi helyzetünk és csakis a mi helyzetünk azonnal kritikussá válik. Ezt a jelenséget én a következőképpen formulálnám:

Ahoz, hogy élhessünk, nekünk egy egész sor vízzel kell rendelkezünk az utleveleinken. Mi vagyunk a vízumok népe, a bejelentések népe, kommentárral ellátott élő lények. Csodálatos módon Csehországnak manapság mi vagyunk a német elem és Lengyelországban viszont állítólag mi képviseljük az orosz elemet. Kapitalisztikus országokban mi vagyunk a radikálisok, radikális országokban mi vagyunk a kapitalista elemek. És ebben rejlik a mi nagy tragédiánk: A világtörténelem Slemiljei lettünk. A Slemilnek tudvalevőleg az a jellegzetessége, hogy szerencsétlenségére minden dologban elsőrangban kiváló, csak éppen abban az egyben nem, hogy véletlenül éppen ott van, ahol nincs rá szükség.

A „főlsleges“ zsidók

Grünbaum azt mondotta beszédében, hogy Lengyelországban egymillió olyan zsidó van, akire nincs szükség. Lengyelország éppen ennek az egymillió zsidónak lett kiesiny. És mégis ezek a zsidók legalább olyan sokat tettek Lengyelország felépítésének ügyében, mint egymillió lengyel. Ötszáz évvel ezelőtt Lengyelországnak még szüksége volt ezekre a zsidókra, sürgősen szükség volt rájuk azért, mert ötszáz,

söt háromszáz évvel ezelőtt is fontos szerepük volt az ország életében. Manapság ez a funkció megszűnt és hogy a zsidó megtette a kötelességét, a lengyelek most már azt mondják neki: eredj. Így megyünk aztán tovább. Lengyelországból valahová, Romániából valahová, szinte minden országból és helyről valahová. Figyeljenek erre az érdekes jelenségre: manapság a Népszövetség felügyelete alatt görögöket telepítenek át Törökországból és törököket küldenek haza Görögországból. Minden törököt, aki felbukkan Macedóniában, egy zsidónak kell tovább vándorolnia és minden görögöt, aki Szalonikibe érkezik, egy zsidó tűnik el Szaloniki területéről. Nem kívánom megállapítani, kinek a bűne ez. Kész vagyok arra is, hogy a saját bűnünkül tudjan ezt be. Ama bűnünkül, hogy elhatároztuk, hogy élni fognak és nem szününk meg és ama bűnünkül, hogy a mi legnagyobb betegségünk, ami legnagyobb erősségünk is, hogy a mi legnagyobb gyöngeségünk, a mi elpusztíthatatlanságunk. De találni kell végre egy helyet, ahol ez a szörnyű igazságtalanság kiegyenlítődik és én azt hiszem, hogy bizonyos mértékig éppen Palesztina az a hely, amely erre a súlyos kérdésre megadja a választ.

A zsidó lörekvések végtelen mezője

Főlsleges volna azt kérdezni, hogy száz, vagy százötven év múlva hány zsidó lesz Palesztinában. Talán egymillió, talán kétfélmillió, sőt talán 3 millió is. A földolog az, hogy hála annak az alkotó készségnek, amely a zsidókat sok-sok évszázad után most először fogta el, Palesztinában valami olyasmi van keltekezésben, ami méltó a mi ősi civilizációinkhoz. Ha Palesztinában csak félmilliónyit számláló zsidóság közössége fog élni, akkor már diadalmaskodtunk és ezt az eredményt még a mi napjainkban el fogjuk érni. Abban a pillanatban, amikor félmilliónyi zsidóságunk van Palesztinában, abban a pillanatban ez az ország kulcsa változik, aranykulcsa és tárt kapuvá, amelyek a zsidó fáradozások és törekvések részére végtelen mezőségeket tár meg, olyan végtelen mezőségeket, amelyek mindenkit be tudnak fogadni, aki oda akar menni.

Es akkor aztán ez a zsidó civilizáció, amely ami egyetlen örökségünk és egyetlen ajándékunk, a civilizált világ részére meg fog szünni vándorolni. Es meg fog szünni az az állapot, hogy helyről-helyre hajszolják és Palesztinában erős talajt és örök támaszpontot fog találni. Jönni fog a nap, amikor senki sem fogja már kérdezni, hogy mit tud alkotni a zsidó? Mert még mielőtt ez a kérdés elröppenhetne, elegendő lesz rámutatni Palesztinára annak bizonyítására, hogy ha lehetőséget adnak nekünk, akkor meg tudjuk tenni azt, amit most is teszünk: hogy pusztákat változtatunk át gyümölcsös kertekké, levegő-embereket büszke, egyenestartású és keménynézésű férfiakká, akik mindazt adni tudják, amit a modern civilizáció megkövetel és mindezt adni tudják egyetlen puskalövés nélkül.

Abban az országban, amelyben a világ szellemi tökéje nyugszik, abban az országban, amely három hitvallásnak volt bölcsője, mi vagyunk kötelesek a világbékét megalkotni, azt a békét, amelyet nem ágyukkal kényszerítenek ki, hanem, amelyet a zsidó géniusz elpusztíthatatlan ereje fog megszülni. En nem tudom, hogy milyen akadályok merülnek meg majd fel a jövőben. De azt az egyet tudom: ha valaha is lesz Népszövetség, amely az igazi békét meg fogja alkotni, akkor ez a Népszövetség idők utolján mégis csak ebben az országban fog székelné, azon a földön, ahol elsőnek hirdették meg a világbéke nagy igéjét. Ennek a reménységnek fényében a mi feladatunk világjelentőségű és csak ezen az alapon van jogunk a civilizált világ szimpátiáját és támogatását megkövetelni az ügyünk számára.

— Antal István zongoraestjét 1927. március 31-én csütörtökön este fél 9 órakor a román kath. főgimnázium disztermében tartja. A gazdag és változatos műsoron Bach, Brahms, Chopin, Schlozer és Schumann művei szerepelnek. Jegyek elővételben Lepage-nál.

— Ujvári Péternek, a kiváló írónak megzenésített mesejátékát fogják előadni a sómérok ünnepélyén, mely április hó elején lesz megtartva. A gazdag műsoron magánzámok, pantomim és zeneszámok szerepelnek. Az ünnepély sikeréhez nagyban hozzájárul Ligeti József, a cluji Opera balletmestere, aki a sikerültnek ígérkező ünnepélyt rendezti.

Galgóczy magántanfolyam és Jogiseminárium

Budapest, VIII. Mária Terézia-tér 3. (Baross-utca). Elkészít középiskolai magánvizsgákra, érettségire, alapvizsgákra, szigorlatokra. —

Kittinó jegyzetek.

Ar... felöltő
fé...
sz...
ujd... meg...
S...
divat-kü...
nagyáruh...
Cal. Reg...
Legujabb...
tav...
kasha és...
costüm é...
ujdo...
megé...
Telefon 4...
An...
felöltő-
férfi-sz...
ságok m...

Angol felöltő és öltöny férfi- szövet

ujdonságok
megérkeztek

Szabó Jenő

divat-különlegességek
nagyáruházába - Cluj,
Cal. Reg. Ferdinand 5.

Legújabb francia, angol

tavaszi

kasha és double kabát,
costüm és ruha divat-
ujdonságok
megérkeztek.

Telefon **4-79** Telefon

Angol

felöltő- és öltöny
férfi-szövet ujdonságok
megérkeztek!

Az építkezési javaslat fontosabb intézkedései

1930 végéig lebonyolításra kerül az egész építkezési kampány. Hosszulejáratu olcsó jelzalogkölcsonöket és más kedvezményeket ígér a kormány az építkezni akaróknak

(Bucuresti Bukarest, március 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Valószínűleg a parlamentnek még ebben az ülészakában, legkésőbb azonban a királyi család külföldről való visszatérése utánra tervezett rendkívüli szesszióban kerül a parlament elé Trancu-Jasi népjóléti miniszter törvényjavaslata az építkezések előmozdításáról. A javaslat, amely ellen még előkészítési stádiumában sok panasz hangzott el, a következő fontosabb intézkedéseket tartalmazza:

Az építkezők kedvezményei

Az építkezési kedv serkentése érdekében a törvényjavaslat több kedvezményt helyez kilátásba az építkezőknek. Az egyik ilyen kedvezmény az, hogy

a törvény értelmében építendő házak az első tíz évben mentesek lesznek mindenféle állami, megyei és községi adó alól, a következő öt évben pedig 75 és további öt éven át 50 százalékos adókedvezményben részesülnek.

Az ingatlanok a közjogi rendelkezések alá fognak tartozni, amelyeket a bérlok érdekében hozott semmilyen törvény nem módosíthat.

A törvényjavaslat lehetővé fogja tenni az összes köztisztviselők és nyugdíjasok, katonák és polgárok, valamint azok részére, akik az 1916-1919. évi háborúkban résztvettek és nem rendelkeznek megfelelő anyagi eszközökkel, hogy megfelelő lakásokhoz jussanak, amennyiben még nincsen házuk és az évi jövedelmük nem haladja meg a háromszázezer lejt. Ezekon kívül részesülni fognak a törvényben foglalt kedvezményekben azok a vállalatok is, amelyek lakásépítési célokra alakulnak. Az állam, a vármegyék és a községek kötelesek lesznek üres telkekből parcellákat eladni az építési társaságoknak.

Az építkezési alap jövedelmei

A törvényjavaslat speciális házépítési alapot létesít.

Az építkezési alap javára minden lakás, üzlethelyiség, műhely, vagy gyári helyiség évi bérének egyszázalékát fogja adóközegei után behajtani az állam

és az így befolyt összegeket a letéti pénztárnál fogják deponálni. Az építkezési alapra azonban az állami költségvetés is fog bizonyos összeget fordítani, továbbá a törvényhatósági városok és vármegyék szubvenciókat fognak megszavazni, az állam házépítési kölcsönöket fog szerezni és házépítési sorsjátékot rendez, amelyet koncesszióba fog kiadni, azonkívül adományokra és alapítványokra is számít a kormány ezen a téren.

A törvényjavaslat kötelezővé teszi, hogy a városi telkek tulajdonosai 1930 január 1-ig azokat beépítsék,

ellenkező esetben a rendes telekadón felül külön 10 százalékos adóval fogják őket sújtani az építkezési alap javára. Az 50 milliónál nagyobb alaptőkéjű részvénytársaságok, amelyek bérelt helyiségekben dolgoznak, kötelesek 1930 december 31-ig saját épületeket emelni. Ellenkező esetben az évi bér ötszörösével egyenlő bírsággal fogják őket sújtani. A bírság ellen a törvényszéknél lehet jogorvoslatot keresni.

Kötelező építkezések

Ugyancsak kötelezi a törvény az összes ipari, kereskedelmi és pénzügyi vállalatokat, amelyek ötvennél több alkalmazottal dolgoznak, hogy hivatalnokaik és munkásaik részére lakásokat építsenek. Ennek a kötelezettségnek teljesítésére

a munkaadók építkezési szindikátusokat létesíthetnek,

amelyben az évi tiszta nyereséggel arányos összegekkel vesznek részt. A szindikátusi hozzájárulások állami adóközegek közbejöttével is behajthatók. A munkaadók építkezési szindikátusai fixkamatozású, névreszülő kötvényeket bocsáthatnak ki, amelyekre az építendő házak és a szindikátus alaptőkéje szolgál fedezetül. Az alkalmazottak részére épített házak bérloít,

ha állásukat bármily okból otthagyják, nem lehet azonnal kilakoltatni, hanem csak az alkalmazási szerződés felbontásától számított három hónap múlva.

Építkezési kölcsönök

A rendelkezésére álló tőkék arányában az építkezési alap házépítési célokra kölcsönöket fog folyósítani, elsősorban olyan köztisztviselők és nyugdíjasok részére, akiknek évi jövedelme a háromszázezer lejt meg nem haladja, nincsen saját házuk és ha a törvény kihirdetése után nem adták el a házukat, amelyben laktak, vagy amelyben lakhattak volna. Kölcsönöket fog folyósítani továbbá az építkezési alap a házépítési társaságok, valamint a szövetkezeti törvény alapján létesült házépítési szövetkezet részére is. A törvény által létesített adókból befolyt összegek 60 százalékat tisztviselői lakások részére, a fennmaradó 40 százalékat pedig a többi kategóriákban felsorolt építkezők részére fogják kölcsönként folyósítani. Előnyben részesülnek majd azok, akik nemcsak önmaguknak, hanem bérbeadható lakásokat is fognak építeni a házukban. A kölcsönt részletekben fogják folyósítani, de az első részlet nem haladhatja meg a telek értékének 75 százalékát.

A kölcsön feltételei

Az építkezési alaphoz elsősorban való betáblázási joga lesz az új épületekre, viszont

a kölcsönként folyósított összegeket köztisztviselők és nyugdíjasok, valamint az építkezési társaságok és szövetkezetek legkésőbb harminc év alatt, a többi hitelgénylők pedig husz év alatt kötelesek évi részletekben lefolyósítani.

A kölcsönök után a köztisztviselők és nyugdíjasok 1 százalékos, a többi kategóriák 2 százalékos fognak a Banca Nationala hivatalos kamatlábján felül fizetni. A késedelmes évi törlesztések után 5 százalékos késedelmi kamat lesz fizetendő. Minden hitelgénylő köteles magát halálesetre, valamint betegség és baleset ellen biztosítani. A biztosítási kötvény az építkezési alap javára lesz kiállítva. Ha a hitelgénylő egymásután három annuitást nem fizetett be, az építkezési alaphoz jogában áll öt kilakoltatni, az épületet bérbeadni és a bérösszegeket felvenni mindaddig, amíg az egész kölcsön meg nem térül. Az építkezési alap által folyósított kölcsönből épített házakat sem részben, sem egészben eladni, vagy bérbeadni nem lehet az Alap hozzájárulása nélkül mindaddig, amíg a kölcsön vissza nincs fizetve.

Egyéb rendelkezések

Az építkezési javaslat azokra az esetekre is kiterjed, ahol a házak emeletel, vagy egyes lakásai külön-külön egyéni tulajdont képeznek. Az így felépített házak építését és fentartását a tulajdonosok által választott felelős adminisztrátor intézi.

Az építkezési társaságok által épített házaknál

a szerződésben kikötött törlesztések nem fizetése esetén a társaságnak joga van az ingatlant a maga tulajdonába átvenni, esetleg eladni,

vagy mind a két lehetőséget alkalmazni. Ebben az esetben a társaság az illetékes törvényszékhez fordul, hogy a jelzalogolt ingatlant tulajdonjoga helyezzék, miáltal ezen jogállapot egész ideje alatt joga van az összes jövedelmeket beszedni.

Agy- és szivérelmeszesedésben szenvedő egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűvíz megbecsülhetetlen szolgálatot tesz az által, hogy a bétalmat kiméletesen távolítja el. Tudományos tapasztalatok ketségtelenné tették, hogy a Ferenc József víz egész sereg feloldali hűdésben fekvő betegnél is megtette a kellő hatást és így nagy megkönnyebbülést okozott. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Vasárnap

5687. Védár 23.
1927. március 27.

Hétfő

5687. Védár 24.
1927. március 28.

— **Valószínűleg nem Taorminában fog üdülni a király.** Bukarestből jelentik: Kormánykörökből nyert értesülések alapján az „Adeverul” azt közli, hogy végleg elhatározták, hogy a király külföldre utazik. Lehetséges azonban, hogy Őfelsége nem Taorminába, hanem más városba megy üdülni, mert Taorminában a szezon már majdnem véget ért. A parlament a király elutazása dacára április 15-ig együtt fog maradni.

— **Goga folytatja a konkordátum-tárgyalásokat.** Bukarestből jelentik: Goga belügyminiszter tegnap fogadta Dolci biboros pápai nuncius és a konkordátumról folytatott megbeszélést. Hír szerint a konkordátum-tárgyalásokat Goga fogja befejezni, mert Goldis szabadságra fog menni. A „Cuvantul” ezzel kapcsolatban a legilletékesebb helynek jelzett forrásból közli, hogy a konkordátum megkötöttnek tekinthető és Goldis, aki eddig ellenfele volt a Vatikánnal való megállapodásnak, engedett álláspontjából.

— **Olsvanger, a marosvásárhelyi Barisszia matinéján.** Ma, vasárnap délelőtt a marosvásárhelyi városi színház nagytermében tartja a marosvásárhelyi Barisszia nagyszabású matinéját, amelynek érdekességét fokozza az, hogy dr. Olsvanger Immanuel fog beszédet tartani. A műsor keretén belül B. Karpin és dr. Szőnyi Géza szintén beszédet tartanak, a prólogust Giszkalay János mondja, Weisz Margit szavalóművész Iván Goll: Noemi című versét szavalja, Schwartz Ilonka énekel, ezenkívül egy hegedű-trió is lesz.

— **Ítéletben rendelték el egy könyv kiadását.** Budapestről jelentik: A Népszava könyvkiadóvállalat két évvel ezelőtt szerződést kötött Vándor Pállal arra vonatkozólag, hogy könyvet ír a gazdasági kérdésekről. Vándor Pál meg is írta a könyvét, át is adta, amikor kiderült, hogy a Váci-párt tagja, sőt a rendőrség annak idején Váciékkel együtt le is tartóztatta. A Népszava könyvkereskedés ezután elhatározta, hogy nem adja ki Vándor könyvét, mintán Vándor Váci-párti, nem tagja a szociáldemokrata pártnak, már pedig a Népszava csak szocialista írók könyveit adja ki. Ezenfelül a Népszava úgy gondolkodott, hogy különböző okokból nem hozhatja forgalomba egy olyan írónak a könyvét, aki a vágista mozgalomhoz tartozik. Vándor Pál közben emigrált. Berlinbe költözött és onnét indított pört a Népszava könyvkiadó ellen, hogy adja ki a könyvét. A Népszava azzal védekezett, hogy a könyvet politikai okokból nem hozza forgalomba, miután Vándor szakított a Magyarországi Szociáldemokrata Párttal és Váciékkel szövetkezett. A törvényszék azonban ezt a felfogást elutasította és a szerződés jogi alapjára állva, kötelezte a Népszava könyvkiadó vállalatot arra, hogy a könyvet kinyomassa. A Népszava ilyenformán mostanra kénytelen ki is adta Vándor Pál könyvét, miután erre bírői ítélet kötelezte. A könyv azonban nem került eddig forgalomba, még pedig azért, mert valaki a kinyomtatott könyv példányait mindjárt megjelenés után összevásárolta s részben már meg is semmisítette.

— **Sven Heddin nagy beteg.** Berlinből jelentik: Sven Heddin Pekingben súlyosan megbetegedett. Állapota a legnagyobb aggodalomra ad okot.

— **A postavezérigazgató a királynál.** Bukarestből jelentik: A király tegnap délután kihallgatáson fogadta Papacostea postavezérigazgatót aki részletesen referált az uralkodónak a posta reorganizációs terveiről.

A királyi pár külföldről való visszatérése után rendkívüli ülészakot tart a parlament

Ezentul három ülést tart a kamara az összes törvényjavaslatok megszavazására. Iliescu antiszemita képviselő interpellációja az Uniunea-nál tartott házkutatás eredményéről

(Bucuresti-Bukarest, március 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Negulescu elnökölt, aki közli a Házzal, hogy Averescu tábornok levelet intézett hozzá, amelyben tudomására hozza, hogy visszavonja Vajda Sándor ellen egy 1922-i erdélyi népgyűlésen tartott beszédében elkövetett rágalmas miatt indított perét.

Gheorghiu a kamara tudomására hozza, hogy Teleormanban letartóztatták Draghici nemzeti parasztpárti jelöltet és a vizsgálat megindítását kéri.

Paul Iliescu euzapárti a Fildermannál, az Uniunea Evreilor elnökénél tartott ismeretes házkutatás eredménye iránt érdeklődik.

Jancovescu javasolja, hogy a jövőben a képviselői napidíjaknak egy bizonyos célra való felajánlása csak bizonyos formák betartása esetén történhessen és titkos szavazással, kétharmad többséggel. A javaslatot a pénzügyi bizottsághoz utalják.

Jacobescu parasztpárti panasolja, hogy Teleormanban mentelmi jogának megsértésével

örizetbe vették.

Negulescu elnök közli, hogy a belügyminiszter megindította a vizsgálatot.

Ezután folytatták a halászi törvényjavaslat vitáját.

Dimu Bratianu beszéde után az ülést félbeszakították, mert a kormánypart értekezletet tartott.

Értesülésünk szerint a kormánypart értekezletén elhatározták, hogy ezután naponként három ülést tartanak, mert a rendelkezésre álló idő nagyon rövid és számos törvényjavaslat vár elintézésre, amelyet a néppárt egyéves kormányzásának jubileuma alkalmából rendeznek. A képviselőket felkérték, hogy látogassák rendszeresen az üléseket.

A kormány tervbe vette, hogy a királyi párnak külföldről való visszatérése után, mely előreláthatólag a parlamenti szünet idejére fog esni — rendkívüli ülésre összehívja a törvényhozótestületet. Ezen ülészakra a kormány több sürgős javaslatot akar tétel alá hozni.

— **A bécsi román követ fogadóestélye.** Bécsből jelentik: Mitileneu bécsi román követ tegnap este dinert adott, amelyen Heinisch köztársasági elnök és neje is résztvettek. A diner után ünnepléses fogadás volt, amelyen megjelentek a kormány tagjai, a diplomáciai kar és a sajtó képviselői.

— **Az E. I. T. felolvasó ülése.** Vasárnap délután 11 órai kezdettel tartja az Erdélyi Irodalmi Társaság felolvasóülését az Unitarius Kollégiumban. A műsor keretében Dózsa Endre elnöki megnyitója, dr. Karácsonyi János püspök történeti tanulmánya, Szabó Imre elbeszélése és S. Nagy László versei szerepelnek. Belépő díj nincs.

— **Florescu tábornok provokáltatta Lepadatu volt pénzügyminisztert.** Bukarestből jelentik: Florescu tábornok, volt hadügyi államtitkár provokáltatta Lepadatu volt pénzügyminisztert, mert utóbbinak az „Universul”-ban megjelent nyilatkozata egyes kitételeit sértőnek találta. A segédek megállapították, hogy Lepadatu nem sértette meg Florescut és ezzel az affér elintézését nyert.

STANIOLT

Nagyban is szállít Révész Béla papirkereskedése Marosvásárhely Kérjen ajánlatot

Két dolog

egészen biztos. Az egyik a halál, — a másik, ami szintén egész bizonyos,

hogy semmiféle fertőző betegséget nem kap az, aki a világhírű kolozsvári HEINRICH-féle

Szent László fertőtlenítő

szappannal mosakodik.

Kapható mindenütt

Raktáron levő

Kalapok

teljes kiárusítása megkezdődött.

Mutatványárak:

Gyukits kalap	650—750
Nyulszőr	450—550
Loden kalap	100—180
Gyapjú kalap	200—350

Weisz Siegfried

Cluj, Calea Regele Ferdinand 10.
(volt Wesselényi-u.)

PUDRA AMBRÉE MOREL

AZ AMBRÉE MOREL PUDERT riváló minőségű, finomságú és illóanyagú mindenül kedvelik. Fialalossá udvé teszi a bőrt. Egyszerű használat után nélkülözhetelenné válik az Ambree csem pudert és egyéb Morel készítmények használata a legjobb hasonló gyártmányokkal.

Mindennemű huszár, fajúborok és seprópálmák.

SPÉTE

fűszer- és CLUJ, Piata Kötő minőségű husvét

Egyesületi hírek

A kolozsvári Ezri tagjait és az érdeklőket kezdettől a Lloydtól klubestélyére. A pozás keretek között purimot, a neológ Dr. Vágvolgyi Lajos hangulatok mesejáték füzereplői: Pichler Chiléwitz Rózsi, Sch. Baba. Roth Klári, G. Fritz László, Dési E. stein Ernő, Klein M. Sándor nagy tetszés Baba által betanított berger Márta, Goldm. Löwi Erzs, Basch. Tancos Dusi, Braun. Kató és König M. rta. este bankett volt, am. forábbi, dr. Vajda J. stein Sándor, dr. Ke. és Chiléwitz Herman.

MORIS TIMISOARA-MINDEN OLCSON-ES-DO

NARA vérvörös, sárga olasz Citrom LÉB FIVÉ Telefon 4-71.

Megnyílt étterem Balváros, Börze-ucca. Elegáns, tiszta, olcsó és 10% kedvezmény.

Alapított Reich B. K. Kötél- és kenő Üzlet és iroda: BULV. Telefon 6-49.

Tilott és gereber Gazdasági Géphajtó Malomhe Zsinegek, zsákok, v. stb.

Autó-, traktor hengeres kő valamint bármilyen fogas a legolcsóbban vállalja. SZABÓ J. autójavító m. Cluj, Str. Jasilor (N)

**terése
lament
szavazására.
házkutatás**

gy a belügymi-
ot.
i törvényjavas-

az ülést felbe-
t értekezletet

nánypárt érte-
tán naponkint
rendelkezésre
törvényjavaslat
ppárt egyéves
márból rendez-
ogy látogassák

hogy a királyi
ése után, mely
met idejére fog
ívja a törvény-
a kormány több
hozni.

káltatta Lepa-
Bukarestből je-
lügyi államtitkár
yminisztert, mert
jelent nyilatko-
lta. A segédek
m sértette meg
st nyert.

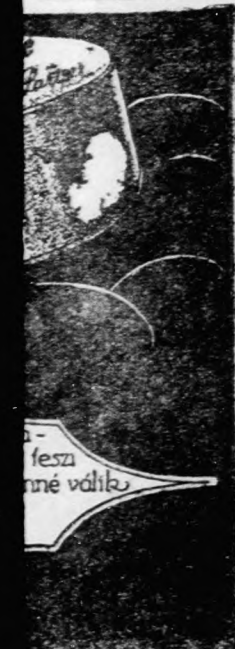
T
Révész Béla
Marosvásárhely

ok

itása
ött.

650-750
450-550
100-180
200-350

gfried
dinand 10.

tesz
né váltó

Mindennemű husvétii fü-
szerűrt, fajborokat, szilva
és seprőpálinkát, és likőroket legelőnyösebben
beszerezheti

SPÉTER MÓZES
fűszer- és gyarmatáru üzletében
CLUJ, Piata Mihaili Viteazul No. 12
Kittinő mino-
ségi husvétii **bormazsola** kapható.

Egyesületi hírek
A kolozsvári Ezra Hapoel ezton hívja meg tagjait és az érdeklődőket vasárnap este nyolc órá kezdettel a Lloyd-étterem helyiségében tartandó klubestélyére. — Az aradi zsidóság impozáns keretek között ünnepelte meg az ideai purimot, a neológ iskola nagy dísztermében. Dr. Vágvölgyi Lajos főrabbi ezalkalomra irt hangulatos mesejátéka került szíre és a darab főszereplői: Pichler Magda, Schwartz Magda, Chilewitz Rózi, Schillinger Baba, Schönfeld Baba, Roth Klári, Gärtner Olga, Ples László, Fritz László, Dési Endre, Strasser József, Bornstein Ernő, Klein Mózes, Weisz János, Klein Sándor nagy tetszést arattak. A Schillinger Baba által betanított keleti táncokban Weiszberger Márta, Goldmann Fanni, Kélnér Magda, Löwi Erzi, Basch Bözi, Löwenstein Erzi, Tancos Dusi, Braun Évi, Grösz Évi, Gellért Kati és König Márta szerepeltek. Előadás után este bankett volt, amelyen dr. Vágvölgyi Lajos főrabbi, dr. Vajda Jakab, Szenes Henrik, Bornstein Sándor, dr. Kepich Jakab, Pető Tibor és Chilewitz Herman mondtak felköszöntőket.

MORAVETZ
TIMISOARA: MINDEN ZENEMŰVET GYORSAN
OLCSÓN-ÉS PONTOSAN SZÁLLIT!

NARANCS
vörvörös, sárga olasz és Jaffa fél és egész láda.
Círom 330-ast szállit

LÉB FIVÉREK - Cluj
Telefon 4-71.

Megnyilt **ארמיה כשר**
étterem - Timisoarán
Balváros, Börze-ucca. — Olariu Parneu pal'o.a.
Elegáns, tiszta, olcsó és megbízható. Utazóknak
100% kedvezmény. — Restaurant **Müller**.

Alapítottott 1874.

Reich B. Károly Fiai
Kötél- és kendergyárosok
Üzlet és iroda: BULV. REG. MARIA 15.
Telefon 6-49. Telefon 6-49.

Tilolt és gerebenezett kenderok
Gazdasági kötélárak
Géphajtó kötelek
Malomhevederek
Zsinegek, zsákok, vízmentes ponyvák
stb.

**Autó-, traktor-motor
hengerek kőszőrülését,**
valamint bármilyen fogaskerekek készítését
a legelőcsöbban vállalja. Telefon 10-13

SZABÓ JÁNOS
autójavító műhelye
Cluj, Str. Jasilor (Nagyszamos) 2.

Közgazdaság

Trancu Jasi nyilatkozata a kereskedők jóléti intézményének tervéről

A törvényjavaslat rövidesen a kamara elé kerül

(Bucuresti-Bukarest, március 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Röviden jeleztük már, hogy a szenátus megszavazta azt a törvényjavaslatot, amelyet Trancu-Jasi munkaügyi miniszter terjesztett be a kereskedők agglomerációjára és jóléti intézmények létesítésére. A javaslat körül, mint ismeretes, élénk vita támadt egyrészt, mert a javaslat megszerkesztésében nem vettek részt kereskedők által delegált képviselők, hanem csak egy, a miniszter által kinevezett ötös bizottság, másfelől pedig a javaslat újabb terheket ró a kereskedelemre.

Trancu Jasi miniszter most nyilatkozatot adott a sajtó képviselőinek, amelyben ismerteti a javaslat lényegét. E szerint az intézmény kötelező tagdíjait a kereskedelmi és iparkamarák fogják meg-

állapítani. A díjak 100 és 1000 lej között fognak változni. Az intézmény autonóm alapon fog működni, vezetősége kereskedőkből és iparosokból fog állani és az állam csupán ellenőrzést gyakorol az ügyvitelben. Lesz egy központi vezetőség, amely a bukaresti kereskedelmi és iparkamara mellett fog működni, ezenkívül a vidéki kamarák mellett ugynevezett gondonokságokat állítanak fel, amelyek kerületenként fogják a helyi jelentőségű intézkedéseket végrehajtani.

Mint értesülünk, a javaslatot rövidesen a kamara is tárgyalás alá veszi és a megszavazás után nyomban életbe fogják léptetni ennek rendelkezéseit.

Mezőgazdasági kutatóintézetet létesít a kormány. Garolid földművelésügyi miniszter a napokban terjesztette be a kamara háznagyi hivatalánál a mezőgazdasági kutatóintézet felállításáról törvényjavaslatát. Az intézet, amely egész sereg intézkedéssel fog új impulzust adni az ország veszélyeztetett mezőgazdasági termelésének, öt szekcióra oszlik majd, amelyek talajvizsgálattal, a jelenlegi termelési rendszerek tudományos tökélet-

sítésével, talajjavítási kérdésekkel, a mezőgazdasági állattenyésztés fokozásával, a géperővel való termeléssel, falusi építkezésekkel és a mezőgazdaság hitelproblémájával fognak foglalkozni.

Jövő év végéig meghosszabbították a román-magyar jelzálogtartozások magán-egyezségi határidejét. Az 1924. évben megkötött román-magyar pénzügyi egyezmény egyik pontja a háború előtti jelzálogos követelések

Tőzsde

Zürichben a lej váratlanul 240-re emelkedett. Ennek megfelelően estek a valuták árai is. A piac egyébként üdültelen.

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka-rest	Buda-pest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3080-3120	—	—	491 ¹ / ₄	3160	11021	13680	65012	1924
Newyork	160-161	51987	51987	255 ¹ / ₄	163	57290	711	3376 ¹ / ₂	—
London	780-790	2525	252487	12405	785	2783	3453	16397	485 ³ / ₄
Páris	670-690	2035 ¹ / ₂	2035 ¹ / ₂	—	645	2245	2785 ¹ / ₂	13260	391 ³ / ₈
Milano	740-750	2390	2385	11725	755	2632 ¹ / ₂	3262	15550	459 ¹ / ₂
Prága	480-490	1539 ¹ / ₂	1539 ¹ / ₂	—	486	1696 ³ / ₄	210570	—	296 ¹ / ₄
Budapest	2860-2886	9070	9070	—	—	—	—	12403	590 ³ / ₄
Belgrád	—	912 ¹ / ₂	912 ¹ / ₂	—	300	1006 ¹ / ₂	1248 ¹ / ₂	5948	176
Bukarest	—	335	340	1650	—	354 ¹ / ₂	458 ¹ / ₄	2187 ¹ / ₂	65
Varsó	—	5795	5795	—	—	6400	79 ¹ / ₄	378	—
Bécs	2250-2300	7310	7310	—	2310	8057 ¹ / ₂	—	47587	—
Berlin	3850-3890	12335	12335	—	3890	13594	16862	80087	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 340, Páris 1650, Budapest 354¹/₂, Bécs 45825, Prága 218750

Az EWO cipőüzletben Cluj Calea Regele
Ferd. No. 22
Kevés pénzért is viselhet elegáns és tartós cipőt

Női utcai cipők
különböző
színekben
és kivitelben

L. 625

Vidéki megrendelések naponkinti szétküldése

SPORT

rendezésére 1926 április végéig haladékat adott a magyarországi jelzaloghitel intézeteknek és romániai adósaiknak, hogy a tartozás kiegyenlítésére magánúton megegyezzenek és a kölcsönök 25 százalékát jelzaloglevelekben fizethessék vissza. Ez a határidő azonban lejárt anélkül, hogy az ügyek legnagyobb részét rendezték volna, viszont a TEBE (Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete) nem készül el az állami rendezéshez szükséges adatokkal, amiért is dr. Kresz Károly, a TEBE igazgatója lementett Bukarestbe és ott még Lepadatu volt pénzügyminiszterrel rendezte a kérdést, olyanformán, hogy az 1924. évi egyezménynek a jelzalogkövetelések kiegyenlítésére vonatkozó részét meghosszabbították 1928 április végéig. A romániai jelzalogadósoknak tehát még egy év áll rendelkezésükre, hogy a magyar jelzalogintézetekkel külön-külön, egyenként rendezhessék tartozásaikat. Ez a megegyezés természetesen kiterjed azokra a városokra és községekre is, amelyeknek háborúelötti magyar jelzalogkölcsöneik vannak.

Szerdán lesz a kolozsvári kereskedelmi kamara márciusi közgyűlése. A beálló hét szerdán tartja meg rendes havi közgyűlését a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara. A közgyűlés, amelynek részletes programját közölni fogjuk, többek között a kereskedők részére tervbevetett praktikus vámtanfolyam megnyitásának kérdésében is fog határozni.

Egymillió schilling tiszta hasznót mutat ki a Meinel-cég. Bécsből jelentik: A román piacon is dolgozó Meinel Gyula gyarmatárú cég most tette közzé 1926. évi üzleteredményének mérlegét. Tizenegymillió bruttó forgalom mellett a vállalat egymillió osztrák schilling tiszta hasznót mutat ki a mérlegben és a nyereségből 10 százalékos osztalékot fizet.

Rottmann Károly és Társai R. T. timisoarai rum-likörgyár és a cognacözde cégnek az országos iparpártolási törvény alapján vasúti küldeményeire 450/0-os fuvarkedvezmény engedélyeztetett a román államvasutak összes vonalaira. Ezen kedvezmény folytán a jó hírű cég, amely minőség és árak tekintetében eddig is kiváló versenyképességű mutatkozott, azon helyzetbe került, hogy vevőikörét a legelőnyösebben kihasználhatja.

A kolozsvári magántisztviselők bankja. Közöltük, hogy a kolozsvári magánalkalmazottak szövetsége igen komoly akciót indított egy tisztviselőbank létesítése érdekében. A bank alaptőkéje 5 millió lej lesz, amelyből azonban egyelőre csak kétfélmillió lej értékű részvényre folyik a jegyzés. Az alakuló közgyűlés előkészítésére vasárnap délután félhat órakor a kereskedelmi és iparkamara helyiségében értekezlet lesz Racovitzá és Hatjegan Emil egyetemi tanárok patronátusa alatt.

Teljesen kész a csehszlovák-magyar kereskedelmi szerződés. Prágából jelentik: A csehszlovák-magyar kereskedelmi szerződés munkálatai ezen a héten a részletekre nézve is teljesen befejeződtek és ma megkezdődött az állapot-egészségügyi egyezmény tárgyalása. A hivatalos kiküldöttek kívül az egyezmény megkötésére vonatkozó tanácskozásokba bekapcsolódik a magyar husipar néhány vezetőembere is. Legnagyobb érdeklődés a megállapított vámtételek iránt mutatkozik. A magyar-csehszlovák szerződés két tarifamellékletet tartalmaz, amelyek közül az egyik a Magyarországra szállítható csehszlovák áruk, a másik pedig a Csehszlovákia-ra szállítható magyar áruk vámtételeit foglalja magában, mind a két melléklet egyenként több, mint 500 vámtételre vonatkozik. A szerződés szabályozza a vasúti forgalmat és a vízi forgalmat is, sőt általános részében a határforgalom, valamint a vámügyek szabályozására az egyes határállomásokon szintén kiterjed. A szerződésben Csehszlovákia havonta 700 vagon magyar szén bevételét kontingentálta, viszont a csehszlovák szén kivitele is szabad lesz Magyarországra.

Megszavazták a munkakamarai törvényjavaslatot. Bukarestből jelentik: A kamara csütörtök éjjeli ülésén 101 szavazattal megszavazták a munkakamarákról szóló törvényjavaslatot.

Szülőoltványok

amerikai sima és gyökeres vesszők legjobban kaphatók Caspari Fr.-nél, Medgyesen Nagyküküllő-megyé. Árjegyzék kívánatra.

Ma délután: Politechnica-Victoria és Haggibbor-Universitatea. Ma délután négy órai kezdettel a temesvári műegyetemi hallgatók csapata, az Universitatea legyőző Politechnica a Victoriával méri össze erejét. A temesvári együttes az U. elleni mérkőzés során tanúságot tett kivételes képességeiről és így a ma délutáni mérkőzés érdekes lefolyásúnak ígérkezik. Ez előtt a mérkőzés előtt a Haggibbor és az U. csapatai mérköl össze erejüket barátságos mérkőzés keretében. Mindkét csapat komplett összeállításban fog szerepelni, a mérkőzésnek ugyanis reváns jellege van. Érdekes, nívós küzdelem várható, amelynek győztesét megjósolni nem lehet.

Hakoah-Uruguay-mérkőzés lesz Newyorkban. Mint már jeleztük, a bécsi Hakoah március végén indul el második nagy amerikai turnéjára. A turné programja — mint azt Bécsből jelentik — érdekes változást szenvedett. Jelenleg Északamerikában játszik a montevidoei National csapata, amely a párisi olimpiáson győztes uruguayiak zömét alkotta s amelynek játékosai bécsi vendégszerepléstik alkalmával is magukra vonták Európa figyelmét. A montevidoei National első amerikai szereplése alkalmával a legelső klasszisnak tartott Indian Florigot 6:1 arányban győzte le. Az uruguayiak a Hakoah-túra idején is még az Egyesült-Államok területén fognak tartózkodni és április második felében Newyorkban egy exhibitions meccset fognak lejátszani a turázó Hakoah futballegyüttesével.

SZÍNHÁZ MŰVESZEI

A Román Opera műsora

Vasárnap délután: Rigoletto, (Raicef fellépésével). Hétfő: Sámson és Delila. Szerda: Aida. Péntek: Álarcsból. Vasárnap: Bolygó hollandi.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Sirota Leo egyetlen hangversenye. Kolozsvár közönségének kedden este alkalma lesz meghallgatni a jelenkor legtüneményesebb zongora-fenomenjét. A világszerte ünnepezt művész Bukarestbe megy hangversenyezni s egy napra itt Kolozsváron megpihen.

Heti műsor

Vasárnap 8-kor: Kis gróf (Neményi föllépésével, Jung János vendégjátékával, leszállított helyárrakkal, sorozat 345)
Vasárnap 6-kor: Nem nőstülök (Bérlétszünetben, rendes helyárrak, sorozat 346)
Vasárnap háromnegyed 9-kor: Asszonykám (Operette Lengyel Irén, Tolnay, Hásszal, bérlétszünetben, sorozat 347)
Hétfő: Nem nőstülök (Napibérlet 61 szám B, sorozatszám 348.)
Kedd: Sirota Leo zongora-hangversenye (Emelt helyárrakkal. Premierbérlet 61 szám. Sorozat 349. Kezdet 8 órakor.)
Szerda: Vén gazember (Részben új szereposztással. Napibérlet 62 szám, B. Sorozat 338.)
Csütörtök: A baba (Operette-repriz, új szereposztással, új betanulással. Karácsonyi Jlivel, Neményivel. Premierbérlet 62 szám. Sorozat 340.)

Hölgyeim! Tavasz kalap ujdonságokat az
Ideal kalapszalonn-
ban a legolcsóbban Reg. Ferd. 8. sz.
szerezhetnek be Alak tások és formálások
a legújabb formákra 48 óra alatt készülnek

Dughagyma

hosszúkás gömbölyű, foghagyma. zöld-ségmagvak, a legolcsóbban beszerezhetők

Weinberger Simon

Timisoara II. Kistér

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állás-keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés leirelet csak úgy továbbítunk ha portobélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Egy szoba butorral együtt május 1-re kiadó, a butor eladó. Cim a kiadóban. 2522

Sajtőkészítők

figyelmébe! A legkittünőbb sajt a schweizi tejtöltővel készül. Hatásos, nem romlandó készítmény. Egger & Co Rt. vegyészeti gyár. Cluj. 2048

A város centrumában szépen butorozott szoba, fűdőszoza használati 2 leányok vagy házaspárnak eelsejére kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Román, angol, francia, német, magyar fordítások. Levelek (cégeknek hónapra), kérvények, periratok, tudományos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások. Dr. Mandel, Strada Ratiu (v. Kötő-u.) 3. Telefon 831.

Két kittün Balogh-hegedű olcsón eladó. Cim a kiadóban.

Utazók figyelmébe. Értesitem a t. utazóközönséget, hogy Besztercén a Hoffmann-szállodába helyeztem át, Özv. Schwarzbergerné.

Monostori-uton kiadó egy szoba 2 fiatalembernek. Cim a Kadima nyomdában Str. Baron L. Pop 10.

Német nevelőnő, perfekt héber nyelvtudással, jobbn zsidó házhoz ajánlkozik. Cim S. L. Munteannál, Str. Paris 13.

Butor

legolcsóbban beszerezhető, hitelképeseknek részlet kedvezmény.

Klein I.
C. Reg. Ferdinand 69

Zsák és ponyva

eladás és kölcsönzés.

Kárptos kellékek, zs negek, kertiernyők, szalmazsákok

Boskovics József, Cluj
Str. Regina Maria 15. Telefon 910.

Tavaszi ujdonságok

megérkeztek
NEUMANN Cluj férfi- és
fiu-ruha áruháza,
Piata Unirii 14.

MINIMAX

a világ legjobb tűzfecskendője.

MINIMAX

eddig 50.000 tüzesetet oltott el.

MINIMAX

több mint 170 emberéletet mentett meg.

MINIMAX

Erdélyrészi vezérképviselete
Cluj, Str. Gen. Poetas No. 3.

Óva intünk mindenkit az olcsó és hasznavehetetlen utánzatoktól!

Sz. erkesztőségi, kiadóhivatal és nyomda:
Cluj-Kolozsvár, St. Baron L. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal 9-77

Zs. N. Sz. — — — 2-28

Egyes szám ára pályaudvaron és vidéken 5 lej Bukarestben is 5 lej

1927 március 29 Ke

Nyolc esztendővel győztesen kikerült Itá kűszében állott. A mos jelszó sehol sem eszrt mint Olaszországban, a az időben már nemcsak zetlen volt, hanem en legyen rajta a vörös h részre szakadt szocial polgári pártok között indult meg, hogy mely nál. A katolikus egyhá szédeket tartottak a sz a republikánusok egész gramig hajlottak, még keztek legalább vörös már-már úgy látszott, l ölebe hull, amikor ...

Amikor Milánó régi kés szegényes teremben ismeretlen ember verőd 23-án proklamálták a mento-tét, a fascista Nemcsak a forradalmi de a konzervatív, sőt a vették komolyan ezt a és enyhe kézlegyintéssel egész mozgalom fölött. Benito Mussolini, az „Popolo D'Italia”, szeri tályharcos és ortodox maga véleményét hirtel egyre jobban hódító vör ben mindenkinek hitvé ismételte, hogy a fascista és győzni fog.

A volt kömiveslegény ötvennégyek mozgalmán nak, a „Popolo D'Italia” „szocialista napilap” a harcosok és nevelők h A volt szocialista v nélkül szokatlan és egész meg. „Mi konzervatívok v mert a Nyugat régi civil van, amit konzerválni k badságát, a szellem szab kenyérrrel él és ezt a sza nyomhatja el Lenin kasz kaszányák altisztjei.”

Ettől a naptól kezdv harc a fascizmus és a szoc és félévig tartott ez a h tette és zavarba ejtet szociológusait, akik az o sem tudták elskatulyázn zelt társadalmi forradalm fascizmus valami egész politikuskok számára és e álltak szemben annak ha kitűzéseivel.

Mussolini maga is tö a fascizmus egy tipikus amint a bolsevizmus tí sem lehet máshová átült saját földjén sarjadhat k

Amikor Mussolini po élet minden fórumán fő ségben ültek a szocialis után az olasz városok ut a fekete ing és a fascista testületi állam gondolatá tömegek száma napról-na tőber 29-án Mussolini h élén bevonult Rómába, h

A fascista legenda M történetét így adja elő: